

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Državnozbornske počitnice.

Na Dunaju, 26. junija.

„Dan, uro in dnevni red prihodnje seje naznani predsednik pismenim potom.“

To se pravi, da je bila torkova seja poslednja pred odgodbno in da pojde državni zbor v kratkem na daljše počitnice. Zgodilo se je torej vse tako, kakor se je moralo zgoditi.

Mladocihi so proračunskemu provizoriju zaustavili pot s tehniško obstrukcijo in vladi ne ostaja drugega, nego da odslavi parlament ter si dovoli provizorij sama s § 14.

Zadnje dni se je dogodilo v državnem zboru marsikaj vsažega. Rodili so se pojavi, iz katerih bi se dalo sklepati na povsem novo konstelacijo v jesenskem zasedanju. Oglasili so se najprej Poljaki, ki se ne počutijo več dobro v dosednji osamelosti ter si želé združitev vseh strank, katerim je do pozitivnega dela v parlamentu. Splošno se je umelo ta sklep tako, da si želé Poljaki preporoda nekdanje desnice, o kateri se je že mislilo, da je bila z Badenijem vred pokopana za zmirom. Na resolucijo »poljskega kola« so odgovorili Nemci z združitvijo vseh večjih nemških strank v državnem zboru. — Nemška ljudska stranka, napredna stranka, nemški levoosredniki, krščanski socialisti in nemški agrarci so ustanovili svoj skupni izvršni organ; imenovane stranke bodo postopale enotno v vseh vprašanjih, ki se tičejo narodnih interesov nemškega naroda in njegove pozicije v državi.

Razcepljena desnica stoji torej danes skupini nasproti, ki je v marsičem podobna nekdanji celotni nemški levici pod vodstvom Plenerja. Razložek je v bistvu le ta, da obstoji zdaj levica iz posamičnih strank, ki se doma za pejo ometavajo s psovskami, in pa da jej je na čelu namesto Plenerja Derschatta. Stališče današnje levice nasproti Slovanom bo isto, kakor je bilo nekdanj in tudi ni dvoma, da bo postopala prav tako enotno in brutalno kakor nekdanj. Res je sicer, da so hodile nemške stranke že doslej roka v roki v vseh vprašanjih, ki so zadevala narodnostne interese nemškega naroda in interese centralističnega sistema. Toda Nemci so umeli, kolik pomen in kolika moralna moč je tudi v formalnem združenju in kolike koristi more biti skupen izvršni organ.

Med tem, ko se levica raliira, nam daje desnica žalostno sliko razcepljenosti in neodločnosti. Ako bi govorili o neodločnosti jugoslovanskih poslancev, bi bilo toliko kakor da nosimo vodo v Donavo. Lueger se je združil s Volkom: Šusteršič s Tavarjem seveda ne more! Toda Nemci so nam dali s svojo praktično solidarnostjo dober vzgled tudi v drugem oziru. Jugoslovanski poslanci so vršili doslej zmirom vestno in pošteno dolžnost, ki jim jo nalaga slovanska vzajemnost. Stali so čehom ob strani v njih boju, da si jim bilo časih morda ljubše, če bi se vodil boj proti vladi in ne direktno proti obstanku parlamenta. Ta solidarnost pa je bila preveč enostranska. V politiki je vrhovno načelo: »roka roko umiva« in to načelo se ni vedno izvrševalo. Ta čut mora navdajati vsakogar, da bi Jugoslovani, to je narod, ki ima največ opravičenih zahtev, zato, ker ima najmanj pravic, dosegli lahko mnogo več v teh dolgoletnih parlamentarnih bojih, ako bi tudi drugi izpolnjevali načelo slovanske vzajemnosti tako vestno, kakor so ga izpolnjevali Jugoslovani. V to svrhu resnično vzajemnega delovanja pa bi bilo neobhodnega potrebna skupni izvršni organ, ki bi dajal direktivo za vzajemno postopanje.

Potem se le bi bilo pričakovati, da se bo postopalo resnično vzajemno za vzajemne interese, ne pa le vedno za interese enega samega zaveznika. Tako bi dobila slovanska solidarnost praktičnejšo podlago in bi rodila pač tudi praktičnejše vspehe.

To je nauk, ki so nam ga dale nemške stranke. Situacija bo morda po zopetnem sklicanju državnega zbora precej drugačna, nego je bila doslej. Da bi se sklical parlament že v juliju, se skoro izključeno in tako je poletno zasedanje najbrž pri kraju. Rodilo ni ničesar; razprava nagodbe v odseku je bila le dolgočasna komedija, kajti naпослед bo moral ta poslušni parlament sprejeti nagodbo vendar le tako, kakor jo je predložila vlada. Levica se je stavila že na razpoloženje ta namen, kakor postaja sploh zmirom bolj slepovladna stranka. Morda bomo morali jeseni računati s tem faktom še

bolj nego doslej, računati z nemško vlado in nemško vladno levico! Stranke desnice imajo vzroka dovolj, da so pozorne in da se pripravijo na vse slučaje.

Dogodki v Srbiji.

Krivo obveščeno novinstvo o najnovjših dogodkih v Srbiji.

(Dopis iz oficirskih kr. gov. srbske vojske.)

Dragi mi gospod urednik! Mnogi vnanji listi, izlasti židovski, iznašajo podrobnosti o dovršitvi se dogodkih v Srbiji in jih komentirajo vsaki na svoj način. Nekateri po tem, kar so kje kaj čitali o Srbiji, kar — seveda — ne more biti avtentično; večina njih pa iz zlobe do vsega, kar je srbsko, ne da bi imeli ni pojma o stvarnih dogodkih in odnošajih v deželi. Poleg nekaterih nemških listov se odlikuje angleško novinstvo v omenjanju dogodkov in razmer v Srbiji: pisocé najbrutalneje o srbskih oficirjih ter opisujejo jih na svoj način kakor divjake!

Kakor je bila vojna proti Burom vojna razbojniška, kakor je angleška vojska postopala z ujetniki, burskimi ženami in deco, to mora kulturnim narodom, pa tudi Angležem samim pognati rudečico srama v lice, a historija bo ocenjevala to vojno kakor za sluzenje.

A sedaj dovolite mi, kakor kompetentnemu, da spregovorim nekoliko besed in da Vam nudim podatkov in Vam očrtam nedavne odnošaje, v katerih se je nahajala moja otačina, ter prepuščam oceno Vam, ostalemu novinstvu in Vamšim čitateljem!

Dovolite mi, da takoj po tem objašnjenju izjavim, da je odigrani dogodek z ubito Drago in Aleksandrom zahtevala absolutna potreba in interesi Srbije in srbskega naroda.

Sedemletno vladanje pokojnega kralja Milana z »naprednjaki« v Srbiji, naglo in vspremedno zadolževanje Srbije povodom gradnje železnice v Srbiji, tiransko nesrbsko vladanje Milanovo, potem izzvana vojna srbsko-bolgarska, s katero je kralj Milan hrabri srbski vojski in ponosnemu narodu prinesel največje razžaljenje po porazu srbskega orožja v borbi z nejezdno vojno silo srbske vojske nasproti bolgarski: to vse so danes najhujše rane na srcu vsakega Srba in vsakega patrijota.

Gezenja nasvetejih pravice in svobode srbskih državljanov od strani tiranije Milanove dovela so ves narod v največje ogorčenje in v odprto borbo proti Milanu in dinastiji Obrenovičev.

Milan je dobro vedel vse to in videl posledice svojih grehov.

Po njega pogubni politiki dovedenemu od naroda v nezdružljivo položeno, bilo mu je izbirati med dvema zlema: ali da abdicira sam, ali da bo iztir. Tudi če mu je bilo težko ločiti se od krone, moral je — da ohrani prestol dinastiji Obrenovičev — abdicirati na korist svojega sina, ob kateri priliki je — da bi sin mu Aleksander imel nekoliko močnejega terena, zadovoljivši tudi nekoliko narod — dal srbskemu narodu razširjena prava z liberalnejšo ustavo, a Milan se je odpovedal kroni in vsem pravicam kakor srbski državljan ter je odšel iz dežele, ob kateri priliki mu je bilo dano silno znoja s čela srbskega naroda in Rusije, samo da bi se deželi ohranil mir.

Milan, razkošno živeč v Parizu, je v kratkem času pogoltnil mnoge milijone, a ko mu je zmanjkalo sredstev za to potratno življenje, je iznenada prišel zopet v Srbijo, menjaval vlade po svoji volji, jih mojstroval, praznil srbske fondе, in spravljal s tem deželo v neprimolke. A vse to je narod srbski mirno gledal.

Aleksander, naveden na ta načrt in vodjen po nasvetih pokvarjenega očeta, postopal je na isti način, računajoč, da Srbija živi le radi njega; igral se je s svobodo in pravicami, z zakonom in ustavo — z vsem. Za njega ni bilo nič svetega in vzvišenega in bil je v resnici pravo zlo za deželo.

Umetno uprizorjenim in naročenim atentatom sta Milan in Aleksander izkopala grob sebi in svoji dinastiji, a najuglednejši sinovi Srbije so ječali in ginevali v kazamatih beligradske trdnjave: nekrižni in nedolžni. In samo po intervenciji vnanjih sil so si rešili življenje!

Na isti način je Milan leta 1883 uprizoril ves glasoviti Zaječarski punt, spravi

deželo v poniženje, pobijal najuglednejše ljudi v Srbiji, upropastil najboljše srbske matere — in temi načini zadovoljeval svoje grde in nesramne strasti, katerim povodom je jemal iz državnih kas in trosil brez vsacih računov. (Zvršetak pride.)

Proglas Petra I. srbski vojski. — Uradni beligradski list je objavil kraljevo »dnevno pevelje« srbski vojski. Ta proglas se glasi:

»Moji ljubljeni vojski!

V hipu ko stopam na ozemlje mile domovine, zibelke svojih pradedov, srce moje pozdravlja najprej tebe, o moja zvesta, junaška vojska, nada srbskega naroda!

Sedši na prestol svojih slavni pradedov, prevzemam tudi najvišje zapovedništvo srbske vojske, katera je pod vodstvom Mojega nepozabnega deda začudila ves svet s svojimi vrlinami in s svojimi zmaganji. Tudi pozneje, v vojnah za svobodo Srbije, je srbska vojska tako sijajno dokazala svoje posebne vojaške zmožnosti, da se štejem presrečnega, da morem po volji božji in vsled zaupanja srbskega naroda prevzeti nje najvišje poveljništvo.

Gospoda častniki, podčastniki in vojski! V trenutku, ko prevzemam najvišje poveljništvo vojske, vas pozdravljam z besedami: Bog z vami, o sokoli srbskega naroda!

Gospoda častniki! Veseli me, videti vas v tem historičnem trenutku vse združene okrog Mojega prestola, polne zvestobe in udanosti do Mene in do idejalov naše domovine. Jaz bom vedno oživljaj te vaše čutstva ter podpiral zasluge vseh in vsacega. Vsi ste mi enako dragi; jaz zahtevam od vas le to, da se junaško posvetite svojemu poklicu, da mi pomagata voditi Vas na pota časti in slave. A zaključujem z vsklikom: Živela Moja junaška vojska, nada srbskega naroda!

Včeraj si je kralj ogledal trdnjavo Kallimegdan, a na večer se je pred konakom zbralo mnogo ljudstva, katero je navdušeno klicalo »živio kralj Peter!« Pred konakom je igrala godba.

Diplomatični odnošaji z inozemstvom. — Včeraj je bilo na kraljevem dvoru v Belemgradu vsprejemanje diplomatskega kora, na katero sta od zastopnikov tujih vlasti prišla samo odposlanec Rusije, Čarikov, in avstro-ogrski odposlanec dr. Dumba.

Ker je bila predvčeršnjim notificirana kraljeva vlada, katera je popolnoma zakonita, zapričel je avstro-ogrski odposlanec dr. Dumba zopet oficijelne odnošaje s srbsko vlado.

Iz Sredca brzojavljajo, da je knez Ferdinand dobil od srbskega kralja brzojavko, v kateri mu isti naznanja svoje zasedenje prestola in izreka nado, da mu knez ohrani vedno izkazovane simpatije. Knez je na to kralju v brzojavnem odgovoru častital na zasedenju prestola in izrazil novemu kralju svoje in svojega naroda simpatije.

Tudi nemški cesar Viljem II. je brzojavno častital kralju Petru na zasedenju prestola in izrazil nado, da bo kralj vodil Srbijo po potu notranjega miru in napredka.

Dosedaj so novega kralja in novo stanje v Srbiji priznale torej že tri velesile, t. j. Rusija, Avstrija in Nemčija ter balkanski državi Črnagora in Bolgarija in je tako pereče srbsko vprašanje, ki je iznenadilo vso Evropo, končno rešeno. Srbija ima novega kralja in novo ustavo, katero oboje priznava ves srbski narod in inozemstvo, in se bo mogla sedaj mirno posvetiti blagodejnemu kulturnemu delovanju, ki je bilo valed samovolje zadnjih vladarjev iz dinastije Obrenovičev skoraj popolnoma onemogočeno.

Mnogo je moral prestati do sedaj srbski narod, a vsa znamenja kažejo, da je krvavi čin v Belemgradu korenito zatrl dosedanje sramotne odnošaje in Srbiji, odprl izhod iz dosedanjih nezgodnih razmer ter jej pokazal pot do boljše in srečnejše bodočnosti. Dneva 11. in 14. junija ostaneta debelo podčrtana v zgodovini srbskega naroda, ker odpirata v življenju srbskega naroda novo epoko.

Dogodki na Hrvaškem.

Potoval sem po južni železnici od Zidanege mosta do Zagreba. A potoval sem na

vlašč v tretjem razredu, da vidim postopanje železniških uradnikov z našimi kmeti.

V Zaprešiću, kjer so se — kakor je znano čitateljem »Edinosti« — vršili tisti strašni dogodki in kjer je bil ubit kmet Pasačić, je stoplo v vagon kakih 20 kmetov in kmetice. Posli so na klopi zamolklih in resnih lic. Došli kondukter je preluknjaj karte, a mene je zaprosil po nemški, naj mu sledim v drug coupé. Jaz pa sem mu odgovoril po hrvaški, da mi je tudi tu dobro.

Motril sem te kmete in prisluškoval, kaj bodo govorili. Ali od Zaprešića pa do Zagreba — trideset ure vožnje — niso dali od sebe niti besede. Na obrazih jim je bilo čitati veliko resnost in potrnost. Pa kako ne bi?! Na stotine njihovih bratov ječ po ječah, ker so se dvignili v obrambo svojih pravic in ker so zahtevali, naj se — vrši zakon! — Tako molčeči smo dospeli v beli Zagreb.

Na kolodvoru v Zagrebu pričakovalo je potnike nekoliko pandurjev in orožnikov in množica detektivov.

To slepo in poslušno orodje ban Khuenovega nasilja — pardon: ti čuvarji »mira, reda in dela« so premerili vsakega potnika od glave do nog.

No, na nas niso našli menda nič sumljivega. Mogli smo v mesto.

Mesto samo ne kaže nič posebnega. Ali sledi in posledice bivših demonstracij so vidne toliko ra ljudih, kolikor na pojedinih poslopjih. Prehodil sem glavne ulice in trge. Povsodi je mrgolelo Khuenovih špiceljnov, a na Ilici sta se sprehajala dva redarja na konjih in dva orožnika z nasajenima bajonetama. Kjerkoli hodiš, povsodi te, ako ti ne poznajo, motrijo s posebnim zanimanjem, ker se eni boje, da si kak ogleduh, drugi zopet, da si kakov anarhist.

To je naravna posledica nenormalnih odnošajev, do katerih je končno pritiral nesrečni zistem bana Khuen-Hedervaryja. Tesno mi je bilo pri srcu in bolno v duši. V tem tužnem razpoloženju šel sem iskat svoje stare znanee, da — kar je bil namen mojemu potovanju — dobim iz njih ust informacij o stanju stvari na Hrvaškem. Našel sem jih. Vsprejeli so me, seveda, najljubezniveje in priščno, če tudi ne tistim hrupnim veseljem, kakor bi me gotovo ob drugačnih okoliščinah. Povedal sem jim svojo željo, oziroma namen svojem potovanju. — Zatrjali so mi: Kolikor je nam znano, vlada sedaj — izvzemši varaždinski okraj — sicer mir; ali narod je, in to ne le po mestih, ampak tudi po selih, silno ogorčen po zadnjih dogodkih v Hrvaški in pripravljen je na vse. Mi v Zagrebu doznajemo o neredih po deželi še-le iz vaših cislajtanskih listov, ker naše novine ne smejo niti črhniti o neredih, privatna poročila pa konfiscira pošta. Gibanje samo na sebi ni organizirano, ampak narod sam demonstrira. Temu v dokaz naj Vam služi ravno okolnost, da Khuen zato ne dopušča poročil o neredih, da bi se s tem neredi ne širili. Ako bi bilo gibanje organizirano, Khuen ne bi rabil tega sredstva! S početka je pošta odpirala samo sumljiva pisma; v zadnji čas pa odpira vsako pismo. A ker gospoda na pošti nimajo časa, da bi jih zopet zalepljali dostavljajo se pisma adresatom kar tako odprta. Tako se dogaja celo s privatnimi pismi, ki jih madjaronski odvetniki ali trdke pošiljajo kakemu sumljivemu opozicijsalcu. Sedaj pa je Khuen nalčil vsem poštoim uradom, da odpirajo vse pakete, naj so dešli že od kjer-koli, ali naj so adresirani komar-koli.

Občevanje s posamičnimi okraji je popolnoma onemogočeno, izlasti pa z gorskim okrajem. Ako hoče v ta okraj — so mi pripovedovali dalje —, potem treba ti, da se veljavno legitimiraš ter dokažeš črno na belem namen svojem potovanju, pa tudi v tem slučaju se dogaja čisto, da te vzljete temu, da si se legitimiral, pošiljajo nazaj, zaplenivši ti bicikel ali kaj eličnega. Tako ima na pr. neki okrajni predstojnik v gorskem okraju neštevilno zaplenjenih dvokoles, a njihovi lastniki zastoj zahtevajo, naj se jim isti povrnejo. Khuenova vlada hoče na vsaki način te izgrede dovesti v zvezo z opozicijo ter je potem svojih mamelukov v Zagrebu zahtevala od narodnih opozicijskih zastopnikov naj se izjavijo, da-li oni odobravajo te izgrede ali ne, da bi jih mogla potem pod to pretvezo proganjati in aretirati. In ni izključeno, da Khuen pojde tako daleč, da najde med svojimi propalci tudi takih ljudi, ki bodo prisegali pred sodiščem, kako da so videli tega ali onega opozicijskega poslanca na kakem izgredu!! Ali tudi s tem Khuen ne

odpravi povodov izgrede. Povod nemirov ostaneta le on sam in zistem, ki ga vzdržuje on že 20 let! A naroduje došlo do nehotov, pa se zato sam dviga na obrambo zakona: brez nikakih voditeljev in brez nikake organizacije, ki je tudi popolnoma nemogoča poleg tolike oborožene sile, poleg toli rabijatih pandurov in tako razvite špijonaže!

Dr. B.

Zaderskem »Nar. listu« pišejo iz Zagreba, da v Hrvatski ne bo miru, dokler ne bodo odpravljene vzroki nemirov. V Zagorju da so se zadnje dni dogajale strahote. Žažigalo se je in demoliralo. V Križevcu da je prišlo — kakor je bilo sporočeno tudi v »Edinosti« — do spopada med kmeti in vojaštvom. Kmetje so bili oboroženi. V Zagrebu se je raznesel glas, da se vojaki niso hoteli pokoriti povelju stotnika, da bi streljali med narod. O tem je uvedena preiskava.

Kraljevi sodni stol je razveljavil odlok okrajnega sodišča, s katerim je bilo odredeno, da dr. Derenda kakor narodni zastopnik ne more biti odgovorni urednik »Obzora«. Kraljevi sodni stol je razsodil, da omenjeni odlok ni opravičen po zakonu. Pa da niso izgubili glave!

Iz Varaždina javljajo, da je bivši hrvatski min. Josipović pozvan pred kralja. On da je izjavil svoji okolici, da hoče govoriti resnico in priznati, da sedanjemu stanju v Hrvatski treba napraviti konec.

Politični pregled.

V Trstu, 27. junija 1903.

O položaju. Takega — začetka si g. Koerber gotovo ni mogel misliti. Začetka? To zveni malce paradokso. No, po našem mnenju je vendar to začetek. Namreč začetek — konca Koerberjevega vladanja.

Ne, takega začetka svojemu koncu si g. Koerber gotovo ni mislil.

To je prava »debacle« njegove politike. Mnogo je govoril g. Koerber, lepo je govoril, dostikrat je govoril, mnogo prisel, govorniške figure in arabeske so mu šle izpod rok kakor branjevki češplje, in sedaj je delal smehljajoče obraze, kakor da se igra z najtežavnejšimi problemi, zopet drugi pot mu je bilo lice grozeče, kakor da je kakov Jupiter, ki more v hipu in na mestu uničiti vse, kar ne veruje, da je ravno on in nikdo drugi poklican, da reši avstrijski problem.

A sedaj takov začetek koncu, takov polom! Niti najortodoksnejši verniki ne verujejo več. Da češki klub po dovršeni politični debati izdaja komunikate, da je nedopuščenje parlamentarne rešitve proračunskega provizorija postalo v neodklonljivo politično potrebo — to naj bi se bilo, ker o Čehih je znano, da niso bili nikdar med najnavdušennejši občudovalci Koerberjevih državnih kvalitet. — Ali ne veruje se je zajela tudi v druge kroge: dosedanjih vernikov. V poljskem »kolu« na pr. je začelo nekam sumljivo šumeti.

Ce vam v poljskem klubu, ki je bil dosedaj, od Auerperga sem, v zanesljivo »poročni« vladni, in če vam še takov zanesljiv kantontist kluba, kakor je David Abrahamović, začel govoriti plameneče opozicijske govore, potem pomenja to nekaj! Listi poročajo namreč, da je David Abrahamović v ponedeljski seji poljskega »kola« ostro govoril proti vladni in da je zaključil z vsklikom: »Proč z uradniškim ministerstvom!«

In poljski »Glas Naroda« pravi, da je centralna birokracija dokazala svojo popolno nesposobnost za vodenje države! Dr. Koerber da hoče ubežati katastrofi z raho § 14. To pa ravno da ogorča v poljskem »kolu«.

A mi bi rekli, da ni izključeno tudi to, da je imel dr. Koerber svojo roko vmes tudi na snovanju nove organizacije nemških strank. Morda je računl, da to napravi takov utis na nemške stranke, da odnehajo za bodočnost od skrajne opozicije. Mi smo izvajali te dni, da lahikanja nemških strank ni smeti podedovati izhromišljenosti. Še nujneje pa moramo svariti pred tem, da bi se slovanske stranke dajale po novi nemški organizaciji plašiti v zmislu, zaželenem od Koerberja. Pazljivi in pozorni na braniku naj bodo vsikdar pripravljeni za defenzivo in — če bo kazalo — tudi za ofenzivo, ali plašiti naj se ne pušajo. — Če so Nemci znali združiti kakih 150 glav v boj proti Slovanom, pa postavijo slovanske skupine, ako se združijo, še večje število. Pa denimo tudi, da katera skupina, ki prihaja v poštev, ne bi hotela, ali že združeni Čehi in Jugoslavlani bi bili moč, ki bi, izvrševana s primerno energijo, lahko preprečala vsako nasilje.

Sicer pa dr. Koerber ni tako silno ponesrečil morda radi tega, da ne bi bili Nemci dosedaj dovolj jako in zlošno nastopali proti Čehom. Vzroki ponesrečenju Koerberjeve politike je v njej sami: v nje lastni notranji nevednosti.

Danes ni bilo torej položene Koerberjeve vlade skrajno težavno, tudi ko bi ne bilo dogodkov na Ogrskem. Ali tu je zopet

pokazal dr. Koerber, kako mu nedostaje pravega političnega instinkta. Neštevno je užalil jugoslovanske poslance, ker se je bal sitnosti od strani Ogrske. Kako se je motil. Položenje, ki mu je itak že najtežavnejše, so dogodki na Ogrskem komplicirali do obupnosti.

Ce pride na Ogrskem do parlamentarne rešitve nagodbenih predlog — in to uslugo že lahko napravijo grofu Khuenu, saj jim je pripomogel do nečuvenga triuma — potem bo madjarska vlada neizprosna tirjalka in se ne bo nimalo menila za to, da je gospod Koerber njej na ljubo ogorčil Jugoslovane radi dogodkov na Hrvatskem. A če Slovani ne pozabijo tega čina Koerberjevega in če ostanejo pri tem, da na razpravi o nagodbi v avstrijskem parlamentu bo dan — po vrata g. Koerberju? In če imajo Slovani kaj krvi v sebi in kaj srca v prsih, morajo definitivno obracunati z dr. Koerberjem! Mi izražamo vnovič svoje uverjenje, da je dr. Koerber v zvezi vsemu ralaranju nemških strank na začetku svojega konca!

Ministerstvo Khuen-Hedervary. Dovoeno je. Šlo je Khuen-Hedervaryju kakor po loju. Grof Hedervary je praktičen mož. Do sporazumljenja s Košutom je ubral najkrajšo pot: odjenjal je v vsem in privolil je vse. Nasičeni lev, ki vodi ogrsko opozicijo proti monarhiji in dinastiji, je postal zadovoljen. In ko je bil pakt storjen, bil je Khuen na delu za sestavo ministerstva. Tu mu je prihajala v prilog neka posebna okolnost. — To namreč, da je bil med prejšnjimi ministri le en sam zares značajan mož! V kolikor je znano dosedaj, vstopijo v Khuenovo ministerstvo vsi prejšnji ministri izvenšeli le ministra Feyervarya in pa ministra a latere Szechenyi ja. To se pravi: gospodom je do tega, da so ministri: radi kakke žrtve na značajnosti in prepričanju se ne vznemirjajo.

Včeraj je grof Khuen že predložil svojo listo vladarju. Nadaljnja poročila dobe čitatelji med brzojavami vestni.

Iz italijanske zbornice. — Včeraj se je rekonstruirano Zanardellijevo ministerstvo predstavilo italijanski zbornici. Kakor je ob takih prilikah navada v italijanski zbornici, bili so prisotni skoraj vsi posl. Mnogi italijanski poslanci zahajajo namreč v zbornico le tedaj, kadar je pričakovati kakih sprememb na vladi, torej: kadar se menja ali bi se hotelo menjati scenerijo.

Govorili so razni govorniki deloma za, deloma proti Zanardellijevi vladi. Med drugimi je govoril tudi sam Zanardelli in opravičeval svoje dosedanje postopanje. — Njegov govor je večina burno odobrvala. Viharne proteste na levi vzbudil je govor opozicijskega Sonnina, ki je izjavil, da vsprejema svobodomiselnost načela. Levice je upila, da se hoče Sonnino norčevati iz svobodomiselnih načel in mu ni dovolila nadaljevati govora. Valed velikega nemira moral je predsednik prekiniti sejo. Ko se je seja nadaljevala, je Sonnino zopet poskušal govoriti, a levice je zopet viharno protestirala, tako, da je moral govornik prenehati.

Ko je še posl. Girardini (radikalec) podal kratko izjavo, s katero je opravičeval svojo stranko, katera je izjavila, ga bo glasovala za zaupnico vladi, dasiravno je glasovala proti vladi o onem glasovanju, ki je povzročilo ministersko krizo. prešla je zbornica na glasovanje in je z 257 glasovi proti 171 odobrila dnevni red, ki izreka zaupanje rekonstruiranemu Zanardellijevemu ministerstvu.

Po glasovanju je zbornica priredila ministerskemu predsedniku Zanardelliju gromovito ovacijo.

Državnozbornske volitve na Nemškem. Tu podajamo čitateljem splošni pregled izida državnozbornskih volitev v Nemčiji. Ožjih volitev je bilo vseh skupaj 178. Le še v dveh volilnih okrajih se imajo jutri vršiti ožje volitve. Sicer se pa sme trditi z vso gotovostjo, da v enem teh dveh okrajev zmaga kmetska zveza, a v drugem svobodomiselnostna ljudska stranka.

Vpoštevaje torej slučaj, da pride tako bi potem bila nemška poslanska zbornica sestavljena iz: 99 členov centristov, dočim jih je bilo prej 106; socijalnih demokratov 81, prej 58; konservativcev 52, prej 52; nacionalnih liberalcev 52, prej 53; členov svobodomiselnostne ljudske stranke 21, prej 28; svobodnih konservativcev 19, prej 20; Poljakov 17, prej 14; členov svobodomiselnega združenja 10, prej 15; antisemitov 9, prej 12; Alzačanov 9, prej 10; členov južnonemške ljudske stranke 6, prej 7; členov bavarske kmetske zveze 5, prej tudi 5; Welfev 5, prej 3; členov zveze poljedelcev 2, prej 6; nobeni stranki pripadajočih »divjakov« 10, prej 8.

Socijalni demokrati so torej pridobili 23 mandatov, in sicer skoro izključno na škodo liberalnih strank. Tudi pridobitev Poljakov — 3 mandate — je velika razmerno njihovega števila. Izven socijalnih demokratov in Poljakov, so vse stranke šibkeje, nego so bile prej.

Tržaške vesti.

Radi praznikov izide prihodnje izdaje »Edinosti« v terek popoldne ob navadni uri.

Ne, to ni bilo tako! »Slovenec« je v svoji številki od petka, dne 19. t. m. — govoril o volitvah v Nemčiji — napisal med drugim tudi to-le:

»Njegovo (katoliškega centra) stališče je ostalo neomajeno. Izgubil je v tem boju sicer tri mandate, enega na bavarsko kmetsko zvezo, enega na socijalno demokracijo, tretji bo pa valed poljske taktike izgubljen pri ožji volitvi mej Poljaki in konservativci. Mandat v Katovicu pa še ni izgubljen, ker pride v ožjo volitev s poljskim kandidatom in je obilo nade, da zmaga centrov kandidat.«

To izjavo v »Slovencu« smo mi ponatistili s kratko pripombo: »Hvala Bogu, da Poljaki v Nemčiji še niso tako nizko pali kakor so Slovenci na Kranjskem!«

Na to je »Slovenec« v svojem proslulem »kotičku«, v tej šaroviti skladnici za — vse, kamor se zateka, kadar mu v predalih za resne stvari zapira sapo, zasuknil stvar tako-le:

»Tudi to »Edinosti« ni prav, da smo zabeležili izjavo centrovih glasil, da so se Poljaki kaj malo izkazali hvaležni za opetovan odločni nastop centra za pravično poljsko stvar. Ali se morda centrum ni opetovano postavil za Poljake? Ali pa morda »Edinosti« meni, da je boljše nemško-liberalna ali celo soc. dem. stranka, samo, da ne prodre katoliški centrum.«

Ne, gospodje, ta stvar ni taka, kakor bi jo hoteli prikazovati vi, ko vidite, da ste se zaleteli prav neupredljivo.

V Katovicu ni šlo za to, ali prodre katoliški centrum, ali kaka liberalna ali socijalistična stranka, tam je šlo marveč za to, ali prodre kandidat centra, ali kandidat Poljakov! A »Slovenec« je pisal, da je obilo nade, da prodre centrum!

Stvar je torej tako jasna, da je ne more zamenjati nobeno zavijanje in noben sofizem. Pa tudi v slučaju, da so Poljaki povzročili ožjo volitev med centrom in katero drugo nemško stranko, ne bi mogel centrum kaj očitati Poljakom. Saj s tem bi od ene strani Poljaki šteli svoje glasove — kar menda tudi ni brez pomena — a z druge strani bi imeli še vedno odprto pot, da glasujejo za kandidata centra. Tudi za »Slovenca« bi moralo biti odločilno dejstvo, da so Poljaki Slovani in katoliki. V stranki centra pa so katoliki in Nemci! Na prve vežejo konservativne Slovence dve vezi: vera in narodnost, na centrum pa jih veže le vera, a narodnost jih ločuje. Razlika je menda vendar precejšnja.

Ce pa razmerje Poljakov do nemških katolikov ni ravno prirčno, se temu ni čuditi po slavofobnem nastopanju nadškofa Koppa.

Tako — mislimo, da smo na jasnem.

Časnikarska podlost. »Slovenec« bega zopet slovansko javnost z bahimi kvantami o protestantovski podpori in podlo obrekuje dr. A. Požarja, češ, da ta poslednji dobiva podporo od Gustav-Adolf Vereina. Po lističe pa molči o svoji lastni »rahli dotiki« s protestanti-katoliškimi odpadniki — uredniki »Trie-ster Zeitung«.

»Slovenec« slepomišenje je že samo na sebi tako podlo, da ne potrebuje resnega odgovora pred razsodno javnostjo. Saj je vse njegovo zmerjanje zopet le priča, da ima — slabost. In to mu prihodnjiteden že izprašamo!

Vse je možno. Pišejo nam: V zadnji seji mestnega sveta je eden svetovalcev sprožil misel, da bi bilo dobro, ko bi meščani v namen preprečenja takih nesreč, kakor je bila ona v ulici Pozzo bianco, sami obveščali magistratne organe, ako so opazili kako nevarnost, osobito pa na starih hišnih poslopih.

Nekateri tržaški laški časopisi so se izjavili proti temu, med tem ko so drugi lepo molčali.

Zahteva, naj bi magistratni organi sami preiskovali razne razpoke in sploh nevarnosti, je naravnost — neizvedljiva, ker bi trebali za to celo vrsto uradnikov! A predno bi vse te komisije pregledale vse hiše — bi se za njimi lahko podiralo, ker bi tako ogle-
dovanje trajalo ad infinitum — brez konca in kraja!

Za magistratne organe naj bi bilo dovolj, ako je kedo (ustmeno ali tudi nismeno) naznanil kako pretežno nevarnost. Na taka naznanila naj bi magistrat odposlal po enega izvedenca, da se prepriča o resničnosti prijave; in ako bi našel, da je stvar res nevarna, naj bi še le šla na lice mesta cela komisija.

Mi menimo, da bi meščanstvo, ako naprošeno v to, rado sodelovalo in šlo na roko magistratnim organom.

V prvi vrsti pa naj bi zidarji, ki gotovo najboljšo poznajo razne podrtine, opozarjali kompetentne oblasti. Osebe, katere bi vršile to potrebno opravilo, naj bi ostale tajne, da bi si tako ljudje ne nakopavali nepotrebnega sovražstva.

Morda poreče kdo, da bi bilo to nekako vohunstvo; ali ako se pomisli, koliko nesreč se dogaja valed nemarnosti hišnih lastnikov in koliko se jih še lahko dogodi (osebito na obeh »Renah«, po vsem starem mestu in celo na desni strani Corsa), moramo že priznati, da bi bilo tako postopanje od strani meščanstva velekorisno.

Bojazen, da bi se našlo zlobnih ljudi, ki bi prijavljali navedene nevarnosti le z

namenom, da bi delali sitnosti magistratu, oziroma, da bi kljubovali hišnim posestnikom, ni morda povsem neopravičena, toda mi menimo, da bi bila korist take kontrole tolika, da ne more poleg nje prihajati v poštev morebitna nevednost od strani malopridnežev — katera nevednost pa bi bila gotovo le malenkostna, ker sodimo, da bi bili taki zlobneži le redka izjema.

Delavec.

Umestno bi bilo! Pišejo nam: Nekdo, ki se zelo zanima za vspeh koncerta, ki bo dne 5. julija, na korist naše šolske družbe, svetuje, naj bi se vstopnice na omenjeni koncert prodajale že ves prihodnji teden, po vseh naših društvi in vsaj pri nekaterih, bolj poznanih trgovcih. Dne 5. julija naj bi najkasneje o poludne vsako društvo in vsak posamični razprodajalec — da olajša blagajništvu — poslal preostale listke, oziroma denar, na mesto, določeno v to. Mogoče je to — samo dobre volje treba!

Pozor pred lopovi! Minolega četrtka, dne 25. t. m. pred šesto uro jutraj, je nekdo potkal na vrata družine Rangar, bivajoče v ulici S. Francesco št. 6, II. n.

Gospodinja je šla in pogledala, kedo da trka že tako zgodaj? Ko je odprla vrata, je zagledala pred vrati možkega, ki je hotel vstopiti v stanovanje. Zena je držala vrata priprta in zahtevala od dotičnika, naj pove, česa da želi?!

Na odgovor, da hoče »vode«, je žena hotela zapreti vrata, ker je takoj slutila, da je to — lopov; toda ni se jej posrečilo, ker je »poštenjak« položil nogo med vrata!

Sreča je bila, da je bil gosp. Rangar doma in da je, začuvši glasno razgovarjanje, prišel k vratom ter tako odpodil lopova.

Zjutranjega gosta je v veži pričakoval še drug »komparec«, ki jo je, seveda, popihal s prvim!

Ker v omenjeni hiši ni to prvi taki slučaj, opozarjamo redarstveno oblast, da bi se zanimala za stvar in obrnila pozornost takim lopovom.

S Proseka nam pišejo: Veselica, ki jo je priredilo pevsko društvo »Hajdrih« m. nedeljo, je bila precej dobro obiskana. Petje, pod vodstvom g. Starca, je bilo dobro izvajano, le akustika je bila slaba. In še par vaj ne bi bilo škodovalo, ker se je vendar poznalo, da je moral biti prekratek čas za pripravljanje.

Ali o tem smo se uverili, da so pevci in pevke jako vstrajni in da je tudi g. Starec kakor pevovodja jako trudoljuben.

Posebno treba pohvaliti pevke, ki so nastopile v lepih narodnih nošah in ki so se vsestransko žrtvovala za nastop.

Pokazale ste, vrlo dekleta, da ste zavedne Prosečanke, ki ljubite svojo mater in gojite svojo lepo slovensko pesem. Le tako naprej sebi v ponos in drugim v spodbujbo!

Za petjem se je vršila igra »Bratranec«. Ta igra je lepa, pa je salonska, in ni ravno pripravna za ljudstvo, posebno še na planem.

V gospi Gröbnikovi in gospej Nabergojevi smo opazili jako dobri igralci; le pogostejših nastopov bi trebalo.

Gosp. Bizjak (sluga Janez) je bil dober igralec; priporočati pa bi mu bilo, da se še bolje nauči svoje vloge. Kadar je dobil desetico od Lenoviča, naj bi jo bil shranil v žep, ne pa, da mu je izginila iz roke kakor čarovniku; tudi, kadar jo je »nazaj dal«, naj bi prej segnul v žep. Ta opazka naj služi v blagohoten opomin za drugokrat.

Gosp. Stare (Lenovič) se je precej dobro držal, le bolj indiferentnega bi se bil moral kazati.

Stopnjevanje od služkinje do hišine in od hišine do grofice, bi meralo biti markantnejše.

G. Guštinova, je sicer dobra igralka, a bila bi gotovo boljše vspela v vlogi služkinje, nego grofice.

Po veselici je pričel ples, ki se je vršil v najlepšem redu.

Pohvalno treba izraziti se tudi o križki narodni godbi, ki je pod vodstvom svojega voditelja, g. Furlana, jako dobro vršila svojo dolžnost. In uverjeni smo, da čim več bo ta godba podpirana, tem bolj se bo spopolnjevala. Dolžnost bi bila, da to godbo podpiramo, ker ona vrši v Sv. Križu jako vojno nalogo v narodnem pogledu.

»Trgovsko izobraževalno društvo« v Trstu je na izrednem občnem zboru dne 21. t. m. izvolilo sledeči odbor: Gg.: Mirt Frana, trgovec, predsednikom, Nivak Richards, vodjo trgovine, podpredsednikom, Klemenčič Frana, cand. iur., tajnikom, Zgur Leopolda, trgovec, blagajnikom, Škodnik Josipa, trgovec, Marušič Ivana, trgovec, Milonig Ivana, trgovec, Vrtovec Frana, vodjo trgovine, odborniki: Vatovec Antona, trg., Zore Ivana, trg., Černe Jurija, trg., Luin Josipa, trg., namestniki: Princ Frana, vodjo trgovine, Zwitter Valentina, vodjo trgovine, pregledovalcema računov.

Podrobno poročilo o izrednem občnem zboru priobčimo prihodnjaj.

Mesto venca pok. svaku Josipu Miklavču v Kobaridu podaril je g. Josip Urbančič iz Bazovice 15 kron tržaški možki podružnici družbe sv. Cirila in Metodija.

Velika Ciril-Metodijeva veselica v Trstu. Po naši okolici je nastalo veselo vznemirjenje med slovenskim ljudstvom. —

Povsod se pripravljajo naši okoličani, da na predvečer praznika sv. Cirila in Metodija v soboto dne 4. julija, razsvetle svoje slovenske domove. Tako zasije vsa okolica Trsta v enem plamenu!

Pravi praznik pa bo še le v nedeljo dne 5. julija, ko se zberó vsa pevka društva na šolskem vrtu pri sv. Jakobu. Iz njih srede zaori ponosna slovenska pesem, ki vzdigne, kakor vihar, žilave in vstrajne tržaške Slovence — na boj, za mili narod svoi.

Čujemo, da združena odbora moške in ženske Ciril-Methodijeve podružnice prično razprodajata vstupnice na veselico.

Slovenci, sezite po njih!!

Slava vam! Pod tem naslovom smo prejeli:

Od raznih strani naše velike slovanske domovine nam prihajajo glasovi o bratstvu vseh Slovanov. Oni, ki so si bili še včeraj — po spletkarenju tujcev — smrti nasprotniki, si danes podajajo roko v znamenje poratimstva. Začetek se je izvršil v Zagrebu med mlado inteligenco hrvatsko-srbsko, a se sedaj nadaljuje širom naše domovine in izven iste! Kakor je bila v prejšnjih časih mladina ona, ki je najenergičnejše posezala v brat-morne boje, tako je sedaj ista mladina, spoznavša nevarnost za interese Slovanstva, nastopila pot druženja Slovanov.

Kakor so naša srca krvavela, ko smo morali čitati in slišati o bratomornem klanju, tako nam sedaj ista srca vkipevajo v radosti, ko vidimo, da se je stvar (sicer pozno, a ne prepozno) obrnila na bolje.

Slava vam, slovanaki mladi moške, da ste uvideli potrebo gojenja in širjenja slovanskega bratoljubja in slovenske vzajemnosti, katere Slovanstvo tako krvavo potrebuje!

Vi ste začetniki lepše in boljše slovanske bodočnosti, na čemer vam mora biti hvaležno vso Slovanstvo. Naša sveta dolžnost pa je, da vsi in povsodi povpešujemo vaše blagoslovljeno početje.

Da dosežemo cilj, zaželeni od vseh Slovanov, treba da izginejo iz-med nas vse osebnosti, vsa malenkostna nasprotstva! Vsem nam mora biti le za stvar!

Enega mišljenja ne bomo nikdar, ker je to nemogoče, da bi med sto milijonov ljudi mislili vsi enako; ali v enem smo lahko in moramo biti edini: v slovanskem bratoljubju.

Ako se bomo branili skupnimi močmi proti skupnemu sovražniku, ako bomo hoteli imeti brata za brata, bo bodočnost naša! V nasprotnem slučaju pa nam bogospodaril tujec in naši bodo le — grobovi!

Umaknjena tožba. Kakor smo javili včeraj, se je imela prihodnji terek vršiti pred porotnim sodiščem kazenskega razprava radi žaljenja časti potom tiska proti g. Milošu Kamušiču, katerega je tožil g. Josip Cilenšek. Sedaj pa čujemo, da je gospod Cilenšek umaknil tožbo in torej odpade tudi ta razprava.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Prosoku se zahvaljuje vsem, ki so došli na veselico dne 21. t. m. tega društva in ki so povzdignili vspeh iste. Posebno zahvalo je društvo dolžno gg. diletantinjam. Ali te prilike ne moremo opustiti, da ne bi opozorili na svetokriško gošbo. Ista je res častno izvršila svojo nalogo. In ta gošba je — naša. Ne pozablajmo torej: Svoji k svojim in — po svoje! Slednjič pa iskrena hvala vsem, ki so nekoliko globlje posegli v žep s plemenitim namenom, da materialno podpro naše toli potrebno društvo.

S kratka: hvala vsem!

Zahvala. Podpisani odbor se zahvaljuje vsem onim, ki so prišli na veselico dne 21. junija na vrt slovenske dekliške šole, posebej pa gg. Škrinjarju in Vidmarju, ki sta uljudno skrbela za blagajno; gosp. Gustinčiču, pevskemu društvu »Kolo«, ki je v velikem številu prihitelo, in gospicam, ki so prodajale številke za tombolo. Prisrčno se zahvaljuje sledečim gg., kateri so preplačali vstupnico:

L. Serafin 3 K; po 2 K: J. Bitežnik, E. g. Stemberger. N. N.; M. Mavec 1 K 20 stot.; po 1 K: prof. Mandić, E. Pegan, Babič, Lukšič; Gregorič 80 st.; po 60 st.: Novak, Krešič, N. N., Krešič, Rehar, Gorjup, Čevna, Vidmar, Vitez, Hervatin, Mreulja, Vitez, Sld, Kosič, N. N., Stojkovič, Vidmar; po 40 st.: Franežič, Istenič, Vertovec, Gulji, Krušič, Može, Kravos, Škerk, Baneon, Zizmond, Vidmar, Vatovec, Muha, Jerič; po 20 st.: Klun, N. N., G. G., Sabatin, Lukač, N. N., N. N., N. N., Slavec, Sotič, Blažič, Sluga, Zlobec, Volk, Zabrič, N. N., Oblak; Vrabec 26 st.; po 10 st.: N. N., N. N., Bogatec 40 st.

ODBOR

Pevskega zbora »Bratovščine sv. Cirila in Metodija«.

Veselica »Slave«. Opozarjamo danes še enkrat na veselico, katero priredi pevsko društvo »Slave« jutri, dne 28. t. m. na vrtu krčme g. Josipa Miklavca pri Sv. Mariji Magd. spodnji. Ta del naše okolice je mešancom nekoliko bolj nepoznan, vled česar že radi spremembe in novosti pohiti jutri mnovo tržaških Slovencev na prijazni vrt Miklavčeve gostilne k Sv. Mariji Magd. spodnji. A tudi iz ostale okolice zbere se jutri na koncertu »Slave« mnogo rodoljubov, da se tako oddolžijo vrlim Slavašem, kateri vodi korporativno, bodi v deputacijah radi

prisustvujejo skoraj vsaki narodni prireditvi v mestu in okolici in lahko se reče, da so oni izmed vseh okoličanskih društev v tem najpridnejši in najvestnejši, zato zaslužijo v polni meri, da jim tudi bratje iz mesta in okolice na jutrajnji veselici povrnejo obisk.

Začetek veselice točno ob 5. uri popoldne. Ples bo trajal do 3. ure zjutraj. — Vstopnina na koncert 40 stot. (20 nvč.) za osebo. K plesu možki 1 K (50 nvč.), ženske 60 st. (30 nvč.)

V slučaju slabega vremena sa bo veselica vršila drugi dan, dne 29. junija, t. j. v ponedeljek.

Pozor! Členi »Tržaškega Sokola« opozarjajo se, da se bo nocoj ob 8. uri zvečer vršil v društveni telovadnici redni letni občni zbor. Ako se v prvi ne odzove zadostno število členov, vršil se bo občni zbor v drugem sklicanju ob 8. uri in pol zvečer. Členi so naproseni, da se mnogoštevilno udeležijo občnega zbora.

Nova mlekarina. Mlekarina zadruga iz Hrušice nam javlja, da je te dni zraven že obstoječe mlekarne pri sv. Jakobu, odprla še eno in sicer v ulici Donata, na »sprotiulice delle Candele«.

V obeh teh mlekarinah se prodaja vsaki dan sveže mleko in maslo. Mi priporočamo našim ljudem, naj podpirajo ta narodna podjetja, kjer dobe najboljšo vrsto blaga.

Štrajk mizarjev. Štrajk mizarjskih delavcev, ki traja že sedem tednov, se je včeraj vendar pomaknil za en korak proti rešitvi. Odbor, ki je sestavljen iz mojstrov in delavcev se je včeraj zjedini v tem, da je sklenil predložiti sporna vprašanja v razsodbo razsodišču treh členov. Mešani odbor je izvolil v to razsodišče dva člana, namreč vodjo magistrata, dra Artica in tajnika bolniške blagajne, dra Vignin-ja, katere dva izvolita potem tretjega člana v razsodišče.

»Škrat«, ki je izšel danes popoldne, prekaša po lepoti slik vse dosedanje številke. Posebno se odlikujejo: Mihel in Riemanje, Viljem in socializem, Slovenska politika in Demonstracije v Zagrebu in Ljubljani. — Posamične številke se prodajajo po tobakarnah po 10 stotink.

Izlet v Milje. Parnik »Ellena« priredi jutri (v nedeljo) in pojutrajšnjim več izletov v Milje po sledečem urniku: Odhod iz Trsta ob 2.50, 4.15 in 7.15 pop.; odhod iz Milja ob 1.30, 3.20, 6.45 in 8.15 uri pop. Voznja samo tja ali samo nazaj 20 stot. Otroci plačajo polovico.

Povožen. Ko je včeraj popoldne ob dveh šel 8 letni deček Karol Zadnik iz Sv. Marije Magdalene zgornje, po trgu Barriera vecchia, ga je tu neki kočijaž povozil. Mimoidoči so priskočili, pobrali dečka ter ga nesli v bolnišnico, kjer ga je zdravnik preiskal ter našel, da je deček dobil težko rano na levo nogo. — Pridržali so ga v X. oddelku bolnišnice.

Mal požar. — Sinoči okoli 11. ure je nekdo zapazil, da se iz malega okna pekarske delavnice gospe Helene Lampič v ulici Cavana vije gost dim. Hitel je takoj klicat gasilce v ulico della Loggia in ti so hiteli nemudoma na lice mesta. Kmalu za njimi so prihiteli z velikim vozom še oni glavne postaje pod vodstvom načelnika Paoli ja.

Požar se je bil razvil v shrambi za staro šaro. Gasilci so podrli vrata ter potem pogasili ogenj, katerega je pa bilo toliko, da niso rabili niti kaplje vode. V shrambi je bile namreč nakopičene mnogo oglja, a nekdo je, — bodi iz škodoželjnosti, bodi iz hudomušnosti — vrgel skozi okno v shrambo kup gorečega papirja, ob katerem se je bilo oglje vnelo in je bilo začelo tleti.

Dražbe premičnin. V torek, dne 30. junija ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Campanile št. 5/III., hišna oprava; v ulici Sanità št. 8, zlate in srebrne stvari; v ulici Fontanone št. 20, stroj in oprema v zalogi; na trgu S. Francesco št. 1, hišna oprava; v ulici Vienna št. 4, hišna oprava; v ulici Luigi Galvani št. 3, hišna oprava; v ulici del Canale št. 5, tapet; v ulici Farneto št. 10, hišna oprava; v ulici della Tesa št. 2, oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 19.1, ob 2. uri popoldne 25 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.8 — Danes plima ob 10.42 predp. in ob 9.01 pop.; oseka ob 4.3 predpoludne in ob 3.24 popoldne.

Vesti iz Kranjske.

* Nemška predrznost na Kranjskem. Iz ljubljanskih listov doznajemo o slučaju, ki kaže, kako drzni so postali Nemci na Kranjskem, kako se že čutijo gospodarje in kako so uverjeni, da smejo računati na vladino naklonjenost.

V »Zvezdi« prirejajo monterji električne luči za veliko Preširno veselico. Znani nemški rogovilež Džimski je pa — gredé tam mimo — pozivljaval monterje, naj prenehajo z delom, ker bo veselica itak zabranjena, kajti Nemci da so že storili korake v ta namen!

Ali so nemška drevesa v Ljubljani, toliko nežno gojena od gospoda barona Heina, res že zrastle tako visoko v — Koerberjeva nebesa, da je od Nemcev odvisno, ali Slovenci, v slovenski Ljubljani, smejo ali ne

smejo prirejati slavnosti? Ne, v to vendar ne more še verovati vzlic vsemu in vsemu! Ali bodi kakor kože, tudi ta nastop nemškega rogovileža s slovanskim imenom kaže, kako objestni so postali Nemci na Kranjskem za slavnega objektivnega vladanja dra. Koerberja.

Vesti iz Štajerske.

— Narodnjake, ki se želijo naseliti na Spodnjem Štajarskem v večjih mestih, opozarjamo na hišo tik mesta, v kateri je nad 30 let gostilna, vrt, kegljišče, zraven hlevi in gospodarska poslopja, in katere je na prodaj za ceno 34.000 goldinarjev. Pojasnila daje slovensko obrtno društvo v Celju.

Brzjavna poročila.

Nova kardinala.

DUNAJ 27. (B.) V svečanostno odičeni dvorci župni cerkvi se je vršilo danes predpoludne ob običajnem ceremonijelu podeljenje »bareta« kardinaloma Taglianiju in Katschthalerju.

Ministerstvo Khuen-Hedervary.

DUNAJ 27. (B.) Grof Khuen-Hedervary je danes predpoludne predložil cesarju ministersko listo, ki je bila vsprejeta po vsej vsebini.

Dosedanji ministri Wlassicz, Daranyi, Lukacs, Lang in Ploz obdržé svoje portfelje; grof Khuen prevzame predsedstvo in vodstvo notranjih stvari, a začasno tudi ministerstvo a latera; general Kolozswary prevzame ministerstvo deželne brambe, a Tomasič ministerstvo za Hrvatsko.

BUDIMPEŠTA 27. (O. B.) Cesar je po polni vsebini vsprejel predloge grofa Khuen Hedervaryja. Dotična ročna pisma bodo priobčena jutri v uradnem listu. Členi novega kabineta se predstavijo jutri popoldne Njeg. Velič. in novi ministri položé prisego.

Pridobitne in gospodarske zadruge.

DUNAJ 27. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja sankcionirani zakon, tičeči se revizije pridobitnih in gospodarskih združug in drugih društev z izvrševalnimi naredbami vred.

Odgoditev državnega zbora.

DUNAJ 27. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja v neuradnem delu, da je ministerski predsednik doposlal predsednikoma obeh zbornic dopis, datiran 25. junija, s katerim se po najvišjem nalogu izreka odgoditev državnega zbora.

Organizacija nemških strank.

DUNAJ 27. (B.) Nasproti vestem, da se katoliški centum ne pridruži združenju nemških strank, ponatiskujejo listi izjavo poslanca Hagenhoferja v »Grazer Volksblatt«, da so one govornice izmišljene. V kolikor je informiran on, posamični členi simpatično motré združenje nemških strank.

Nova doba v Srbiji.

BELIGRAD 27. (B) Na notifikacijo kralja Petra I. je došla nastopna brzjavka Nj. Vel. cesarja Frana Josipa I.:

Vzemši na znanje sporočilo Vašega Veličanstva o izvršenju čina, s katerim ste postavljani v posest suverene oblasti z naslovom kralja srbskega, mi je v radost, da obnovim želje, ki jih gojim za srečo Vašega Veličanstva.

BELIGRAD 27. (Iz uradnega vira). Na notifikacijo zasedanja prestola po kralju Petru I., so dospeli do sedaj odgovori: od Nj. Vel. cesarja Frana Josipa I., carja Nikolaja, cesarja Viljuma, predsednika francoske republike Loubet-a, kralja Karola romunskega in od knezov črnogorskega in bolgarskega.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franko v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Ulica S. Francesco štev. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco štev. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlada se lahko po 1 krono.

Posojila daje zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Poslano. *)

POZIV.

Iz povsem gotovega vira doznajata po pisana, da se je predsednik »Slovenske Čitalnice« pri sv. Jakobu, gospod Angelj Bizjak opetovano in na javnih mestih izrazil: »Jaz se ... na »Bratovščino sv. Cirila in Metodija« in na pevsko društvo »Kolo«.

Ker je tako govorjenje nedostojno in skrajno žaljivo za obe društvi, osobito, ako prihaja iz ust človeka, ki stoji na čelu bratrskega društva, in ker podpisana, oziroma društvi, kateri zastopata, nista dala nikakega povoda za slična grda žaljenja, pozivljava slavni odbor »Čitalnice« pri sv. Jakobu, naj on, oziroma njega predsednik javno opraviči svoje označeno postopanje.

Trst, meseca junija 1903.

Miloš Kamušič

za predsedništvo »Kola«.

Ivan Zabrič

za pevski zbor »Bratovščine«.

* Za vsebino tega poslanega uredništvo le toliko odgovarja, kolikor mu zakon veleva.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski lista »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 25. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krasni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubše vabi si ogledati razstavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tovarne mizarjske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvo
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost z jamčeno, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Br. 1195.

Razglas.

Dne 4. julija 1903.
bode navadni kra-
marski, lesni in pre-
šičji semenj sv. Urha
v Dolini.

Dne 23. junija 1903.

Županstvo občine Dolina.

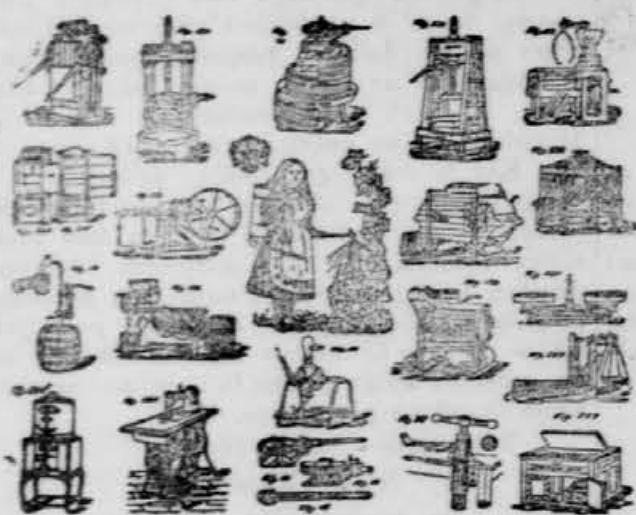
Župan:

Pangerc.

30 malih stanovanj z eno sobo in
kukinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia
v hišah Stolfi. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I.
nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

IVAN SCHINDLER Dunaj III | 1

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe mline za sadje in grozdje, stiskalnice za olje in grozdje, škropilnice za trtje, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitlje, tije, čiščišnice za žito, luščilnice za koruzo, elamorenice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, željezne cevi, vodovode itd. itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave z kletarstvo, sesalke za vino, mečene pipe, gumijevе ploče, konopljene in gumi-eve cevi, stroje za sladol d, priprave a izdelovanje soda v de in penecih s vin, mline za isavo, kavo itd, stroje za delanje klobas, tehnične za živino, tehtice na drog, stebarske tehnične, decimalne tehnične, željezno pohištvo, željezne elagajne, šivalne stroje vsen stavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, sedlarje, ple-skarje itd. itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti.

Piše se naj naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III/1. Erdbergstrasse 12.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkann pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetariji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se trdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjaviti: Doljak — Solkan.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

„ERCOLE“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskano močjo; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Hidravlična stiskalnica.

Najboljše automatične patentovane trtne brizgalnice „SYPHONIA“

Plugi.

Automatična brizgalnica.

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za mastiti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejšo posebnost, izbor-nega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega sestavo

P. H. MAYFARTH & Co
tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 550 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalec in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopani.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM

CARL GREINITZ NEFFEN

Corso šte. 33.

podružnica Trst.

Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železno pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in ograje ter orodja za vsako obrt.

Vse stroje za poljedelstvo in vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za oljke in grozdje z novim diferencijalnim pritiskom

hidravlične stiskalnice za vino

novosti v strojih za škropljenje proti peronosperi in za žvepljanje, grozdni mlini povsem novega sestava.

Nove svetilke z acetilenskim plinom za lovenje mrčesov, pumpe za vino, cevi za vino, kletarsko orodje kakor tudi vse druge stroje kot trieure, vitle, mlatilnice itd., pošilja po najnižjih cenah.

IG. HELLER, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Ceniki zastoj in franko.

Dopisuje v vseh jezikih.

Nova rašča lasij!

Na tisoče zdravnikov tu in inozemskih priporočajo Lovacrinovo vodo za lase in brado itd., ako rastejo pomanjkljivo. Lovacrin-voda za lase podelja moškemu, ženski in otroku krasno in polno glavo las, napravlja vsake lase goste, dolge, polne, blisčave in mehke kakor svila; vzdržuje iste mladeniško sveže in lepe, obvaruje proti izpadanju in vzdržuje kožo glave čisto in zdravo, vsled česar glava ne opleši. Predčasno osiveli lasje postanejo po uporabi Lovacrina, ne da bi jih bilo treba barvati, zopet naravne. Lovacrina je najboljši kosmetični sredstvo za negovanje lasij in brade, isti je preskušen od zdravstvenih oblasti ter priznan od najslovesnejših uč-njakov.

Cena veliki steklenici »Lacrima«, ki za-došča za več mesecev 5 kron, 3 steklenice 12 kron, 6 steklenice 20 kron, steklenice za poskušnjo K 2. — Raspošilja proti povzetju, ali, ako se denar predplača, evropska zaloga:

M. Feith, Dunaj

VI. Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Trstu:

Lud. Nagelschmidt, prodaja na debelo in drobno, ulica San Sebastiano 1, E. Zernitz ulica Stadion 2, Josip Zigon, ulica Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5 Ivan Cillia.

Na Reki: Braća Pavačić, mirodilaica.

Edina zaloga na Kranjskem

lekarna Piccoli

„PRI ANGELIU“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Pol literska steklenica velja 2 K.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako mu se pošlje znesek po poštnem povzetju.

Tudi se prodaja v vseh lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in Tolminskem po K. 2-40 steklenica.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijeliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje zadelanja z emajlom, porelanom, srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobe kakor tudi celo zobovrste.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Gostilna „ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino-ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliča »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gozađ Ivančič

gostilničar.

Solicitator, več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika hoče službo v kaki odvetniški ali notarski pisarni pisarni. Naslov povč uprava lista »Edinost«.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega če tudi ni član društva in se obrestu-jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentn, davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Postno-hran. račun št. 837.315.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Per-a naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.